

MILJØ-
DIREKTORATET

FAKTAARK

M-699 | 2017

Luftkvaliteten påvirkes av trafikk. Foto: Elisabet Molander, Miljødirektoratet

Nasjonalt beregningsverktøy for lokal luftkvalitet - www.luftkvalitet-nbv.no

Alle ønsker god luftkvalitet der de bor. Med det nye nasjonale beregningsverktøyet (NBV) får myndighetene en webtjeneste som hjelper dem å planlegge for bedre luftkvalitet i norske byer og tettsteder.

Om Nasjonalt beregningsverktøy

Målgruppe

Målgruppen for Nasjonalt beregningsverktøy (NBV) er først og fremst fagfolk i forvaltningen og konsultantselskapene. De kan bruke informasjonen på nettsidene til NBV til å svare ut spørsmål om luftkvaliteten som reises gjennom krav i regelverket, og planlegge for best mulig luftkvalitet der folk bor og skal bo.

Hvem har utviklet NBV?

Beregningsverktøyet er utviklet i et samarbeid mellom Norsk institutt for luftforskning (NILU) og Meteorologisk institutt (MET). Utviklingsarbeidet er ledet av Miljødirektoratet i samarbeid med Vegdirektoratet, Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet. Arbeidet begynte i 2014 på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet, Samferdselsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartemen-

tet. Den første fasen av utviklingsarbeidet ble avsluttet i 2016.

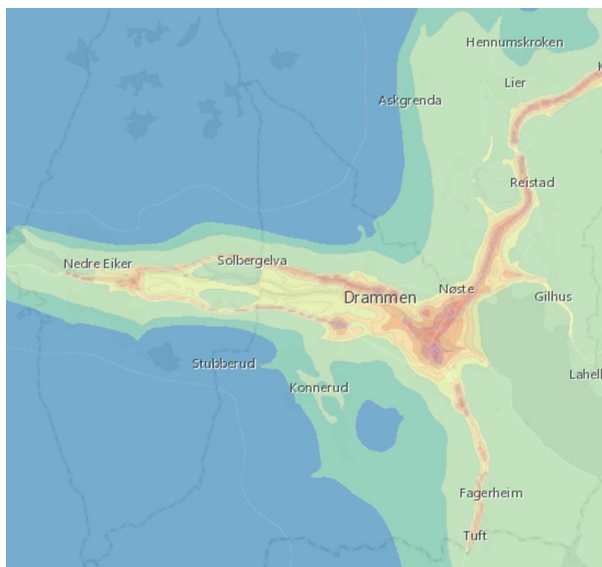
Hvilke data er tilgjengelig?

Den nye webtjenesten gir per i dag tilgang til tre typer data som er viktige for å kartlegge lokal luftkvalitet. Dette er utslippsdata, meteorologiske data og luftkvalitetsdata. Dataene er et nødvendig grunnlag for å kunne beregne effekten av mulige tiltak mot høy forurensning. Webtjenesten presenterer dataene også i form av kart over luftforurensningssituasjonen for utvalgte byregioner og tettsteder i 2015 for de viktigste komponentene (svevestøv (PM10, PM2,5) og NO2). Oppdaterte data (2016 osv.) vil kunne publiseres på et senere tidspunkt

Produktene i NBV

Forurensningskart

Viser utbredelse av luftforurensningen i byene. Kartet viser hvor det er mye luftforurensning og hvor grenseverdiene i forurensningsforskriften ble overskredet i 2015.

Eksempel på forurensningskart der rød farge indikerer høyt forurensningsnivå (Drammen, 2015)

Befolkningseksposering

Tabeller som oppgir antall personer som i 2015 ble utsatt for nivåer over grenseverdiene i forurensningsforskriften. Estimaterne kan brukes i arbeidet med tiltaksutredning. De eksakte tallene bør ellers benyttes med varsomhet da forurensningsnivåene kan variere mye fra år til år som følge av variasjoner i meteorologiske forhold. Dette medfører at også antall eksponerte kan variere svært mye fra år til år.

Kildebidrag

Viser hvor mye trafikk, vedfyring, skipsutslipp og

FAKTA

NBV er laget i et samarbeid mellom:
Miljødirektoratet
Vegdirektoratet
Helsedirektoratet
Folkehelseinstituttet
Norsk institutt for luftforskning
Meteorologisk institutt

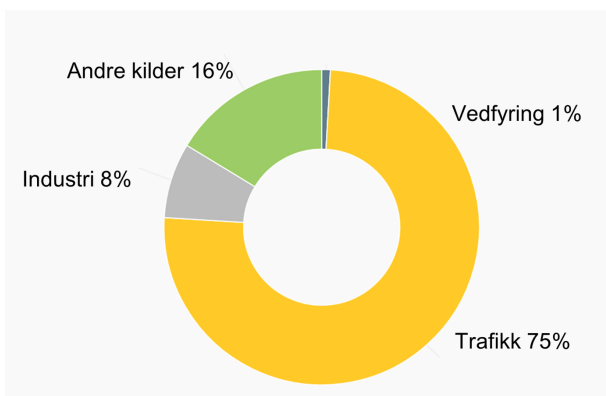
bakgrunnsverdier (langtransportert forurensning) betyr for konsentrasjonen av forurensende komponenter. Informasjon om kildebidrag er viktig for planlegging av tiltak, ansvarsfordeling og samarbeid mellom ulike aktører.

Luftsonekart

Viser soner med forskjellige aktsomhetsnivåer i byene og tettstedene. Luftsonekart legges til grunn ved planlegging etter plan- og bygningsloven i tråd med retningslinjene for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging, T-1520.

Utslippsdata

Utslippene visualiseres på kart som viser hvor utslippene skjer. Kartene kan også differensieres på ulike typer kilder. I tillegg vises fordeling av totalutslippene gjennom pai.

Eksempel på pai som illustrerer fordeling av totalutslippene (Drammen, 2015)

Nedlasting av data

MET har utarbeidet og kvalitetssikret alle meteorologiske data. NILU har gjort det samme for utslippsdata og luftkvalitetsdata. Disse dataene kan fritt brukes videre av konsulenter og myndigheter i videre studier av lokal luftkvalitet i norske byer og tettsteder. Alle opplysninger tilgjengelige via NBV er vitenskapelig dokumentert i rapporter for meteorologi, utslipp og luftforurensning, og produktene er utviklet under åpen lisens for kildekode.

LENKE

www.luftkvalitet-nbv.no